

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
ระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการทำงาน
กับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ประชากรที่ใช้เป็นพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดนนทบุรี
ที่มีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 5 โรงพยาบาล ประกอบด้วย

1. โรงพยาบาลปากเกร็ด	จำนวน	45	คน
2. โรงพยาบาลบางบัวทอง	จำนวน	47	คน
3. โรงพยาบาลบางกรวย	จำนวน	43	คน
4. โรงพยาบาลบางใหญ่	จำนวน	36	คน
5. โรงพยาบาลไทรน้อย	จำนวน	45	คน
รวมทั้งหมด		216	คน

กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ได้สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยสุ่ม
ตัวอย่างจากพยาบาลวิชาชีพแต่ละโรงพยาบาลร้อยละ 80 ได้ดังนี้

1. โรงพยาบาลปากเกร็ด	จำนวน	45	คน	สุ่มตัวอย่างได้	36	คน
2. โรงพยาบาลบางบัวทอง	จำนวน	47	คน	สุ่มตัวอย่างได้	38	คน
3. โรงพยาบาลบางกรวย	จำนวน	43	คน	สุ่มตัวอย่างได้	34	คน
4. โรงพยาบาลบางใหญ่	จำนวน	36	คน	สุ่มตัวอย่างได้	29	คน
5. โรงพยาบาลไทรน้อย	จำนวน	45	คน	สุ่มตัวอย่างได้	36	คน
ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด					173	คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยการศึกษจากเอกสาร คู่มือวิชาการ ทฤษฎี และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยคำถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส บุคคลที่ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดู รายได้ ประสบการณ์การทำงาน แผนกงาน ตำแหน่งงาน และความถี่ในการขึ้นเวรбаяย - ดึกต่อเดือน โดยมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบและเติมช่องว่าง จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยด้านการทำงาน ได้แก่ ลักษณะงาน การปกครองบังคับบัญชา และความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 36 ข้อ โดยเป็นข้อความเชิงบวก 20 ข้อ และข้อความเชิงลบ 16 ข้อ ดังนี้

ตารางที่ 1 ลักษณะคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการทำงาน

ปัจจัยด้านการทำงาน	ลักษณะคำถาม		จำนวนข้อ
	เชิงบวก(ข้อ)	เชิงลบ(ข้อ)	
ลักษณะงาน	1-7	8-12	12
การปกครองบังคับบัญชา	13-19	20-25	13
ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	26-31	32-36	11

ตอนที่ 3 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตการทำงาน 8 ด้าน คือ การได้รับค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม สภาพการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและสุขภาพอนามัย โอกาสในการพัฒนาความรู้ความสามารถ ความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน การบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน ธรรมเนียมในองค์กร ความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว และลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 99 ข้อ โดยเป็นข้อความเชิงบวก 62 ข้อ และข้อความเชิงลบ 37 ข้อ ดังนี้

ตารางที่ 2 ลักษณะคำถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน

คุณภาพชีวิตการทำงาน	ลักษณะคำถาม		จำนวนข้อ
	เชิงบวก(ข้อ)	เชิงลบ(ข้อ)	
การได้รับค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม	1-8	9-14	14
สภาพการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและสุขภาพอนามัย	15-24	25-31	17
โอกาสการในการพัฒนาความรู้ความสามารถ	32-40	41-44	13
ความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน	45-51	52-55	11
การบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน	56-63	64-68	13
ธรรมเนียมในองค์กร	69-76,78	77	10
ความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว	79-82	83-89	11
ลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม	90-96	97-99	10

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้ 5 คะแนน	ได้ 1 คะแนน
เห็นด้วย	ได้ 4 คะแนน	ได้ 2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ได้ 3 คะแนน	ได้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ได้ 2 คะแนน	ได้ 4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้ 1 คะแนน	ได้ 5 คะแนน

การวัดระดับปัจจัยการทำงานในแต่ละด้าน แต่เดิมแบ่งเป็น 5 ระดับ หลังจากสอบถามความคิดเห็นแล้ว มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยอย่างยิ่ง และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งจำนวนน้อย จึงได้ลดระดับความคิดเห็นเหลือ 3 ระดับโดยจัดระดับใหม่ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{หาอัตราภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{3} = 1.33 = 1.34 \end{aligned}$$

นำมาจัดช่วงชั้นได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับ
1.00 - 2.33	ต่ำ
2.34 - 3.67	ปานกลาง
3.68 - 5.00	สูง

เกณฑ์การวัดระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน

คะแนนที่ได้จากแบบสอบถามคุณภาพชีวิตการทำงาน แบ่งระดับความคิดเห็นคุณภาพชีวิตการทำงานรวมทุกด้าน คุณภาพชีวิตการทำงานรายด้านและในแต่ละข้อคำถาม ออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำ ปานกลาง สูงเช่นเดียวกับการวัดระดับปัจจัยด้านการทำงาน

คะแนนเฉลี่ย	ระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน
1.00 - 2.33	ต่ำ
2.34 - 3.67	ปานกลาง
3.68 - 5.00	สูง

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน และข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 2 ข้อ

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยจะได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบหาความตรง (Validity) และหาความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1. การทดสอบความตรงของเครื่องมือ (Validity) โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากกรอบแนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้คำถามครอบคลุมตัวแปรที่

เกี่ยวข้องทั้งหมด และนำเครื่องมือไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง และแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม ให้มีความตรงสมบูรณ์มากที่สุด

2. การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Pre - test) กับพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' s Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .9094

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ ดังนี้

1. ขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ส่งถึงโรงพยาบาลชุมชน 5 แห่ง เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถาม พร้อมทั้งชี้แจงการกรอกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลนาน 1 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดไว้
2. สร้างคู่มือลกรหัส
3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาลกรหัสในแบบฟอร์มลกรหัส
4. ทำการบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. สถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการพรรณนาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. สถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) วิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ
3. กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05